

PEDAGOGIKA:

1. Charakteristika výchovy (znaky, smysl, koncepce, představitelé)
2. Pedagogika jako věda, její struktura, členění pedagogických disciplín, vědy pomocné a hraniční.
3. Charakteristika základních pedagogických kategorií: cíl (klasifikace, definování, Bloomova taxonomie, chyby při vymezování, příklady)
4. Charakteristika základních pedagogických kategorií: didaktické prostředky (definice, využití ve výchově, problémy v edukaci, příklady)
5. Charakteristika základních pedagogických kategorií: podmínky výchovy a vzdělávání (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
6. Charakteristika základních pedagogických kategorií: organizační formy výuky (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
7. Charakteristika základních pedagogických kategorií: didaktické principy (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
8. Etická výchova a výchova k hodnotám, problém kázně a svobody ve výchově (koncepce, představitelé, hodnoty)
9. Filosofické a pedagogické myšlenky, pansofické snahy, analýza spisů Jana Amose Komenského.
10. Vliv průmyslové a vědeckotechnické revoluce na sociální poměry ve společnosti. Podstata hnutí nové výchovy a reformní pedagogiky, obecná charakteristika, význam, didaktické principy. Herbartismus.
11. Hlavní směry alternativních škol: pragmatická pedagogika, daltonský plán, waldorfské školy, montessoriovské školy, jenský plán. Představitelé.
12. Kurikulum v mezinárodním pohledu, trendy, problémy, perspektivy vzdělávání. Propojení člověk-výchovná instituce -trh práce-kultura.
13. Rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program. Struktura, cíle, vývoj, zhodnocení.
14. Dítě jako subjekt a objekt edukace, podmíněnost genetická, kulturní, sociální. Problematika sociálního znevýhodnění žáků (příklady a interpretace teorií)
15. Výchova v rodině (styly, problémy, hodnoty, proměny). Výchova k rodičovství, sexuální výchova. Trendy a charakteristika současné postmoderní rodiny.
16. Multikulturní výchova. Cíle, problémy, sociálně-edukační kontext, příklady z praxe a jejich řešení. Charakteristika klíčových pojmů: xenofobie, diskriminace, rasismus, migrace, národnostní menšiny, sociálně znevýhodněné skupiny, předsudky v edukačním prostředí.
17. Environmentální a ekologická výchova v edukaci. Teorie trvale udržitelného rozvoje. Projekty, příklady, problémy. Globální problémy lidstva a jejich odraz v kontextu výchovy.
18. Pedagogika a volný čas. Stručný historický vývoj. Volný čas a životní styl. Nové přístupy v pedagogice volného času.
19. Výchova mimo vyučování. Funkce výchovy. Příklady institucí a jejich činnost. Dimenze výchovy mimo vyučování.

Doporučená literatura:

- CIPRO, M. *Galerie světových pedagogů*. Praha: M. Cipro, 2002.
- HORKÁ, H. *Výchova pro 21.století*. Brno: Paido, 2000.
- KALHOUS, Z., OBST, O. a kol.. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.
- MOŽNÝ, I. *Česká společnost. Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2002.
- NĚMEC, J. (ed.) *Kapitoly ze sociální pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. Brno : Paido, 2002.
- NĚMEC, J. *S hrou na cestě za tvořivostí. Brno: Paido, 2004.*
- PALOUŠ, R. *K filozofii výchovy*. Praha: SPN, 1991.
- PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2002.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 1998.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2005.
- PŘADKA, M. *Kapitoly z dějin pedagogiky volného času*. Brno: MU, 1999.

Okruhy otázek pro studenty celoživotního vzdělávání – obory Vychovatelství a Pedagog volného času

- SKALKOVÁ, J. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno, 2004.
- STŘELEC, S. *Studie z teorie a metodiky výchovy*. I. a II. Brno: MU, 2004, 2006.
- SVOBODOVÁ, J., JŮVA, V. jun. *Alternativní školy*. Brno: Paido, 1996.
- WALTEROVÁ, E. *Kurikulum: Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno: MU, 1994.
- www.msmt.cz
- www.uiv.cz
- www.vup.praha.cz
- *Bílá kniha. Národní program rozvoje vzdělávání v ČR*. Praha: MŠMT, 2001.
- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: VÚP, 2003.

PSYCHOLOGIE:

1. Předmět psychologie; biologická, sociální a osobní determinovanost psychiky.
2. Základní metody psychologie a cíle psychodiagnostiky žáka.
3. Psychologie osobnosti (definice osobnosti, složky osobnosti, temperament, charakter).
4. Psychologické teorie osobnosti – psychoanalytické a neopsychoanalytické teorie (Freud, Jung, Adler...).
5. Psychologické teorie osobnosti – humanistické pojetí (Maslow, Rogers...).
6. Logoterapie V. E. Frankla.
7. Frustrace, frustrační tolerance, malaadaptace, stres.
8. Vývojové změny v raném dětství a školní zralost (1-6let)
9. Poznávací procesy v dětství a pubertě (6-12let)
10. Prostředí a duševní vývoj (vliv rodiny, školy a mimoškolních aktivit)
11. Vývojové změny kognitivních funkcí v dospívání, vzdělanost a tvořivost.
12. Aspirace, zájmy a profesionální orientace.
13. Charakter, vymezení a typy; vývoj mravního vědomí (Kohlberg).
14. Psychologie učení (vymezení, druhy, teorie, vědomosti, dovednosti, samostudium).
15. Duševní hygiena, příčiny a prevence únavy a přetěžování dětí a dospívajících.
16. Psychologie výchovy (cíle, prostředky, výchova a sebevýchova).
17. Socializace a kultivace (vymezení, cíle, proces a faktory rozvoje).
18. Postoje (vymezení, funkce, způsoby utváření, sociální percepce).
19. Role (pojem, funkce, proces, osvojování, role a osobnost, asertivita).
20. Adaptační potíže, organické poruchy a duševní nemoci (druhy a faktory).
21. Agresivita, šikana, delikvence a toxikománie.

Doporučená literatura:

- ATKINSONOVÁ, R. a kol. **Psychologie**. Praha: Academia, 1995.
- ČÁP, J. **Psychologie výchovy a vyučování**. Praha: UK, 1993.
- DRAPELA, V. J.: **Přehled teorií osobnosti**. Praha, Portál, 2003.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: **Vývojová psychologie**. Praha: Grada, 1998.
- ŘEHULKA, E. **Úvod do studia psychologie**. Brno: Paido, 1995.
- ŘEZÁČ, J. **Sociální psychologie**. Brno: Paido, 1998.